

بررسی و ارزیابی نمایشگاه‌های کتاب استانی

«بررسی و ارزیابی نمایشگاه‌های کتاب استانی» را سلمان انصاری‌زاده برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات نوشته است. در این طرح دیدگاه ناشران، مشارکت‌کنندگان، کارشناسان و برگزارکنندگان نمایشگاه‌های کتاب استانی مورد مطالعه قرار گرفته است و نمایشگاه‌های سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۶ بررسی شده است.

وضعیت نمایشگاه کتاب استانی در دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۶ به شرح زیر است:

روند برگزاری نمایشگاه‌های استانی کتاب: تا سال ۱۳۹۶ بیشترین استان‌هایی که نمایشگاه کتاب استانی را برگزار نموده‌اند، عبارت‌اند از: سیستان و بلوچستان و خراسان رضوی (۱۹ دوره)، کهگیلویه و بویراحمد (۱۷ دوره)، قم و قزوین (۱۶ دوره) و کمترین دوره‌های برگزاری نمایشگاه کتاب استانی در استان تهران (هیچ دوره‌ای نمایشگاه کتاب استانی برگزار نشده است، به دلیل برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب) و سپس منطقه آزاد اروند (یک دوره)، جنوب کرمان (پنج دوره) و کردستان (هفت دوره) است. تعداد غرفه‌های کتاب در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۶ یک روند تقریباً ثابت را دنبال می‌کند.

تعداد عنوان در نمایشگاه استانی کتاب: تعداد عنوان کتاب حاضر در نمایشگاه‌های استانی در سال‌های مورد مطالعه از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۴ یک روند ثابت را دنبال می‌کند اما در سال ۱۳۹۵ رشد بالایی داشته و در سال ۱۳۹۶ این روند دو برابر نسبت به سال ۱۳۹۵ شده است.

وضعیت ناشران نمایشگاه کتاب استانی: در سال ۱۳۹۶ و در نمایشگاه کتاب استانی هرچند تعداد ناشران نسبت به سال ۱۳۹۵ رشد نداشته و تقریباً یکسان بوده است اما تعداد عنوان کتاب سال ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل در نمایشگاه‌های استانی کتاب دو برابر شده است.

تخصیص بن: دولت در راستای افزایش فروش کتاب در نمایشگاه‌های استانی کتاب و همچنین افزایش سرانه مطالعه از سال ۱۳۹۲ اقدام به توزیع بن در میان ناشران، نویسندگان و سازمان‌های مربوطه نمود که ورود جریان بن در نمایشگاه‌های استانی شاهد افزایش فروش کتاب از سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ در نمایشگاه‌های استانی و استقبال بیشتر برای خرید کتاب به وسیله بازدیدکنندگان بوده است.

فروش نقدی: هرچند که از سال ۱۳۹۲ شاهد توزیع بن در نمایشگاه کتاب استانی هستیم اما از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۵ میزان فروش نقدی نمایشگاه کتاب استانی نسبت به سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۱ کاهش داشته است.

میزان فروش کل: در سال ۱۳۹۲ و با وجود اینکه بن کتاب به نمایشگاه‌های استانی کتاب اختصاص داده شده اما میزان فروش کل نمایشگاه‌های استانی کتاب نسبت به سال‌های قبل کمتر بوده و همچنین در سال بعد (۱۳۹۳) نیز میزان فروش کل نمایشگاه‌های استانی نسبت به سال ۱۳۸۹ رشد چندانی نداشته است.

تخصیص بن و فروش نمایشگاه کتاب استانی: بیشترین بن نمایشگاه کتاب استانی در سال ۱۳۹۶ بوده و بیشترین فروش نمایشگاهی نیز در همین سال بوده است.

میزان بازدید از نمایشگاه کتاب استانی: میزان بازدید از نمایشگاه کتاب استانی نیز طی سال‌های مورد مطالعه یک روند تقریباً یکنواخت داشته و فاصله قابل ملاحظه‌ای مشاهده نمی‌شود. در حالی که با افزایش فروش به خصوص در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ در نمایشگاه‌های استانی می‌بایست شاهد افزایش بازدیدکنندگان از نمایشگاه‌های استانی در این سال‌ها باشیم.

مساحت برگزاری نمایشگاه کتاب استانی: طی سال‌های مورد مطالعه پژوهش به‌جز در سال ۱۳۸۷ مساحت نمایشگاه کتاب استانی یکنواخت و فاصله قابل‌ملاحظه‌ای در آن مشاهده نمی‌گردد. طول ساعت نمایشگاه کتاب استانی: طول ساعت بازدید از نمایشگاه‌های استانی کتاب نیز از سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۶ یک روند تقریباً ثابت را دنبال می‌کند. برنامه‌های جنبی نمایشگاه کتاب استانی: از نقاط مثبت نمایشگاه‌های استانی کتاب وجود برنامه‌های جنبی نمایشگاه است که می‌تواند موجب ترغیب بیشتر بازدیدکننده از نمایشگاه کتاب استانی باشد که این روند از سال ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۶ وجود داشته و رشد نسبتاً خوبی نیز دارد.